

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Dvergsdalsdalen Kraftverk AS
Dvergsdal
6843 SKEI I JØLSTER

Vår dato: 27.03.2017

Vår ref.: 200700874-17

Arkiv: 312

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Erik Roland

Dvergsdalsdalen Kraftverk AS - Søknad om økt slukeevne i Dvergsdalsdalen kraftverk i Jølser kommune i Sogn og Fjordane - NVEs vedtak

NVE gir Dvergsdalsdalen Kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å øke største slukeevne fra 0,70 m³/s til 0,85 m³/s i Dvergsdalsdalen kraftverk. Produksjonen vil øke med ca. 0,7 GWh/år samtidig som ulempene etter vårt syn er små.

Bakgrunn

Dvergsdalsdalen Kraftverk AS fikk 18.12.2006 konsesjon etter vannressursloven § 8 til bygging og drift av Dvergsdalsdalen kraftverk i Jølster kommune i Sogn og Fjordane. To mindre sidebekker er overført til inntaket i Fagredalselva som har overløp ved kote 763. Hele vannveien er nedgravd. Kraftstasjon ligger på kote 475 med utløp til Dalevatnet. Anlegget ble satt i drift i november 2010.

Søknad

I brev av 25.06.2015 søker Dvergsdalsdalen Kraftverk AS om tillatelse til å øke den største slukeevnen i Dvergsdalsdalen kraftverk fra 700 l/s til 850 l/s for å utnytte ledig kapasitet i kraftverket. Minste slukeevne og slipp av minstevannføring forblir uendret. Produksjonen i kraftverket vil øke med ca. 0,7 GWh/år dersom det blir gitt tillatelse. Det blir ingen nye terrenginngrep.

NVEs vurdering

NVE har vurdert søknaden om økt slukeevne i Dvergsdalsdalen kraftverk i sammenheng med våre tidligere vedtak om konsesjon i 2006, godkjenning av detaljplan i 2009 med endringer i 2010 og tildeling av elsertifikater i 2012. I tillegg har vi brukt opplysninger fra jordskiftedommer av 1985 og 2008 om overføring av vann fra Myklebustelvas (Fagerdalselva og Dalevatnets) nedbørfelt til Dvergsdalselva og vedtak om konsesjonsplikt for Dvergsdal 2 kraftverk i 2012. Videre mottok NVE en enkel søknad om bygging av en terskel i utløpet av Dalevatnet i 2012, som ble sendt på begrenset høring, uten at den ble ferdigbehandlet da Fylkesmannen ba om at tiltaket ble utredet og konsesjonsbehandlet. Vi mener at saken er godt nok opplyst til at det kan fattes vedtak uten høring av søknaden om økt slukeevne, jf. vannressursloven § 24, 2. ledd, bokstav a).

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst

Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Hydrologi og produksjon

Fagredalselva

Søker har beregnet at dagens slukeevne på 700 l/s i kraftverket tilsvarer et uttak av vann på 120 % av en middelvannføring på 590 l/s for årene 1964-2003. En økning til 850 l/s vil bli 145 % av gjennomsnittlig vannføring. Til sammenligning har NVE beregnet normalvannføring til kraftverket til 530 l/s med NVEs avrenningskart for perioden 1961-90. Forskjellen kan skyldes usikkerhet i beregningene og feltavgrensning, ulike perioder og breavsmelting fra Grovabreen som dekker om lag 40 % av nedbørfeltet til kraftverket.

En økning i største slukeevne fra 700 l/s til 850 l/s kan redusere antall dager med overløp ved inntaksdammen i Fagredalselva med 10 dager i et vått år, 23 dager i et middels år og 33 dager i et tørt år, jf. nedenstående tabell.

Tabell 1: Sammenlikning av antall dager med overløp med dagens og økt slukeevne.

Antall dager med overløp	Tørt år	Middels år	Vått år
Antall dager med vannføring > største slukeevne (700 l/s)	90	148	138
Antall dager med vannføring > største slukeevne (850 l/s)	57	125	128

Kraftproduksjonen vil øke med 0,7 GWh i et middels år med større slukeevne. Utnyttet vannmengde til produksjon øker fra om lag 55 % til 60 % av tilsiget.

Diagrammene som framstiller endring i vannføring rett nedstrøms inntaket i et tørt, middels og vått år, viser at vannføringsdynamikken på utbyggingsstrekningen i Fagredalselva fortsatt vil være betydelig med økt slukeevne, selv i et tørt år. Hyppige og til dels store sommervannføringer vil fortsatt prege elva nedenfor inntaket. Flomvannføringer kan nå opp til 4 m³/s i middel over døgnet. En økning i slukeevne som omsøkt, vil derfor i liten grad redusere store flommer nedstrøms inntaket.

Minste slukeevne i kraftverket er 70 l/s. Søker har beregnet at kraftverket ikke vil få nok driftsvann i 72 dager i et middels vått år. Fagredalselva vil da ha naturlig lavvannføring nedenfor kraftverksinntaket.

NVE er enig med søker i at en økt slukeevne i Dvergsdalsdalen kraftverk på 145 % av middelvannføringen ved inntaket på kote 763 er en moderat utnyttelse av vannføringen sammenholdt med hva som er vanlig i konsesjoner gitt i de siste årene. Det vil fortsatt være store overløp i perioden juni-august på grunn av snø- og bresmelting.

«Veita»

NVE viser til opplysninger i dommen i Sunnfjord og Ytre Sogn jordskifterett i 2008 som omtaler at «Veita» er en gammel innretning som fører vann fra Fagredalselva over til Dvergsdalselva. Vannet fraføres ved kote 660, ca. 500 m nedenfor inntaket til Dvergsdalsdalen kraftverk. Deler av «Veita» ble lagt i en lukket kanal over eiendommene gnr. 36 bnr. 5+12 og gnr. 36 bnr. 26 i medhold av dom i samme jordskifterett fra 1985. Det nedgravde røret har en diameter på 300 mm (12") og kapasitet på 225 l/s. Overskytende vann ved kanalens innløp skal ledes ned til Dalevatnet. Målinger i Veita sommeren 2007 viste at vannføringen over en relativ kort periode varierte mellom 138 l/s og 305 l/s om lag 150 m fra Fagredalselva.

Dersom vi legger til det maksimalt målte vannføring i «Veita», kan samlet fraføring av vann fra Fagredalselva bli om lag 190 % av middelvannføringen ved «Veitas» inntak ved kote 660 for normalperioden 1961-90. Dette tilsvarer en vanlig slukeevne for småkraftverk i nedbørfelt med høyt sommeravløp.

På elvestrekningen mellom inntakene i Fagredalselva har NVE beregnet at lokaltilsiget tilsvarer en vannføring på om lag 77 l/s på årsbasis for normalperioden 1961-90 ved «Veitas» inntak. Videre nedover til samløpet med Myklebustelva øker tilsiget med 84 l/s i årsmiddel. Sammen med overløp vil lokaltilsigene fortsatt gi en relativt stor restvannføring på utbyggingsstrekningen etter en eventuell økning i slukeevne.

Fisk og fiske

Søker har fått gjennomført en fiskeundersøkelse i Dalevatnet og gytebekken forbi kraftstasjonen. Fra rapporten til Rådgivende Biologer AS gjengir vi følgende fra sammendraget:

«...

Dalevatnet ligg 473 moh., overflatearealet er 13 hektar og strandlinja 1590 meter. Store deler av botnarealet er grunnare enn 3 meter og største djup vert målt til 6,9 meter. Før 2010 kom det meste av tilsiget frå myrar og dyrka mark frå eit nedbørfelt på berre 2,4 km², og dette gjorde at vatnet var svært humøst og sikta var dårleg. Auren i vatnet hadde bra storleik, men smaken var prega av tilførslane.

Etter at kraftverket vart sett i drift har gjennomstrøyminga i Dalevatnet auka mykje og fortynninga har gjort at sikta er betre og vatnet langt mindre humøst og mindre næringsrikt. Dei nedste 60 meterane av den totalt 350 meter lange gytegrova er kanalisert og utvida for å ta unna avløpet frå kraftverket. Oppom avløpet er gytegrova ikkje påverka av utbygginga.

Under prøvefisket vart fanga totalt 73 aurar med ei samla vekt på 16,0 kg og ein snittfangst på $10,4 \pm 4,6$ aurar pr. garnnatt. Det vart berekna ein total bestand på 4500 aurar med ei samla vekt på 990 kg (77 kg/hektar) i Dalevatnet. Etter fire års drift av kraftverket er det er no ein tett bestand av aure med fin kvalitet og god smak i Dalevatnet. Det er no svært høg produksjon av aure og kvaliteten er betre enn før kraftverket vart bygt. Rekrutteringa var låg eller svikta heilt i 4-års perioden 2010-2013, truleg på grunn av tilsig frå nydyrkingsfelt. I 2014 var det igjen høg tettleik av årsyngel i gytegrova.

Konklusjonar

- *Det er ikkje sannsynleg at drifta av Dvergsdalsdalen kraftverk har eller vil påverke rekrutteringa av auren i Dalevatnet i påviseleg grad sidan gytegrova i hovudsak er intakt.*
- *Svak og sviktande rekruttering frå 2010 til 2013 skuldast sannsynlegvis tilslamming av gytegrova i anleggsfasen og på grunn av dyrkingsaktivitet i området. I 2010 og 2013 kan også kuldeperidoar med lite snødekke ha medført frysedødelgheit på egg i gytegroper, men dette skjedde i tilfelle uavhengig av drifta av kraftverket. Det er sannsynleg at rekrutteringa av aure har variert og vil variere i høve til vinterklimaet på grunn av potensiell frysing av egg.*
- *Tilførslane av næringsfattig vatn frå kraftverket har tynna ut tilførslar frå myrar og dyrka mark og i dag er fisken velsmakande.*

- *Det har etter kraftutbygginga vore ein svært høg produksjon av aure i Dalevatnet, og truleg større enn tidlegare.*
- *Sjølvs om arealet i gytegrova oppom kanalen er lite er det svært høg tettheit av fisk som gjev rikeleg rekruttering til vatnet.*
- *Dersom maksimum vassuttak til kraftverket blir auka frå 0,7 m³/s til 0,9 m³/s vil dette ikkje påverke rekrutteringa sidan gytegrova ikkje får vatn frå Fagredalselva. Gjennomstrøyminga i Dalevatnet vil auke med 10-20 % i høve til dagens situasjon og dette vil forsterke eller oppretthalde den positive effekten av drifta av kraftverket på produksjon og kvalitet på auren.»*

I en avvist klage på konsesjonen til Dvergsdalsdalen kraftverk, datert 27.10.2008, opplyser advokat Lyngen på vegne av Kåre Sunde, gnr. 36 bnr. 15 og 24 i Jølster, at det ble gitt offentlig tilskudd til tiltak for å opprettholde fiskegropa (gytegrova) som bl.a. får vann fra «Veita». Vedlagte bilder av fisk som var tatt opp fra gropa, dokumenterer at dette er en levende, næringsrik elv. Tiltakene ble gjort etter at forholdene i Dalevatnet var den gang så dårlig at fisken begynte å dø ut.

Undersøkelsen viser nå at de økologiske forholdene i Dalevatnet og kvaliteten på fisken er blitt bedre etter flere års drift av kraftverket. Gyteforholdene i bekken ser ut til å påvirkes i liten grad av kraftverket.

NVE vurderer at økt tilførsel av driftsvann fra kraftverket vil motvirke ulempene ved større landbruksavrenning fra oppdyrking av nye myrarealer på sydsiden av Dalevatnet. De økologiske forholdene i vatnet vil opprettholdes eller forbedres med økt gjennomstrømming av vann fra Fagredalselva.

Landskap og friluftsliv

Da søknaden om bygging av Dvergsdalsdalen kraftverk var på høring i 2005 uttrykte flere høringsparter, herunder Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, bekymring for de negative virkningene av en utbygging for friluftsliv og Fagredalselvas verdi som landskapselement. I NVEs vedtak av 2006 mente vi at fraføring av vann fra elva ville være den største ulempen ved tiltaket og at brukere av området vil få et redusert inntrykk av elva dersom det blir bygd et kraftverk. Samtidig vurderte vi det slik at elva, ved maksimal slukeevne lik 700 l/s, fortsatt vil ha en viss verdi for landskapsopplevelsen i perioder med høy sommervannføring med overløp over dammen og fastsatt minstevannføring.

Ifølge søker benytter mesteparten av turgåerne i Fagredalen nå anleggsveien opp til kraftverksinntaket som innfallsport til fjellområdet istedenfor turstien langs elva opp fra Dvergsdalsstølen. Fra anleggsveien er elva lite synlig, og det er ikke nærkontakt med elva før en kommer opp til inntaket.

En økning i slukeevne fra 700 l/s til 850 l/s kan redusere antall dager med overløp og forlenge lavvannsperiodene med 23 dager i et middels vått år. Se tabell 1. Etter vårt syn kan økt slukeevne medføre at Fagredalselva i litt større grad enn tidligere får noe redusert landskapsverdi. Etter vårt syn vil denne begrensede landskapsmessige ulempen være av langt mindre betydning enn fordelene i form av en økt produksjon på ca. 0,7 GWh. Restvannføringen i elva vil likevel fortsatt være stor på dager i sommermånedene med godt vær og høy bresmelting, altså i den tiden med flest turgåere i området.

Oppsummering

NVE kan ikke se at det er spesielle naturtyper, arter eller andre allmenne interesser som blir nevneverdig berørt av omsøkt økning av slukeevnen. Vi mener at vilkårene i konsesjon av 18.12.2006 vil ivareta de allmenne interessene knyttet til vassdraget i tilstrekkelig grad.

NVEs konklusjon

NVE gir Dvergsdalsdalen Kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å øke største slukeevne fra 0,70 m³/s til 0,85 m³/s i Dvergsdalsdalen kraftverk. Produksjonen vil øke med ca. 0,7 GWh/år samtidig som ulempene etter vårt syn er små.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet vedtaket er kommet frem til partene, jamfør forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
Jølster kommune
Sogn og Fjordane fylkeskommune
Sunnfjord Energi AS